

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Северна
Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: д-р Јагода Шахпаска, министер за
труд и социјална политика и

Енвер Хусејин, заменик на
министерот за труд и социјална
политика

ПОВЕРЕНИК: Мирјанка Алексевска, раководител
на сектор во Министерството за
труд и социјална политика

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАБОТНИТЕ ОДНОСИ, ПО СКРАТЕНА
ПОСТАПКА

Скопје, септември 2020 година

Влада на Република Северна Македонија

Бр.44-8893/1
Скопје, 27 септември 2020 година

**ДО ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

СКОПЈЕ

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Северна Македонија Ви поднесува Предлог - закон за изменување на Законот за работните односи, по скратена постапка, што го утврди на седницата, одржана на 27 септември 2020 година.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени д-р Јагода Шахпаска, министер за труд и социјална политика и Енвер Хусејин, заменик на министерот за труд и социјална политика, а за повереник Мирјанка Алексевска, раководител на сектор во Министерството за труд и социјална политика.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА**

Зоран Заев

ВОВЕД:

I. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/05, 106/08, 161/08, 114/09, 130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12, 39/12, 13/13, 25/13, 170/13, 187/13, 113/14, 20/15, 33/15, 72/15, 129/15, 27/16, 120/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.110/19), се уредуваат работните односи меѓу работниците и работодавачите кои се воспоставуваат со склучување на договор за вработување, како и работните односи на работниците вработени во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа, установите, јавните претпријатија, заводите, фондовите, организациите и други правни и физички лица кои вработуваат работници, доколку со друг закон поинаку не е определено. Меѓу другото, во овој закон е уреден надзорот над неговата примена и утврдени се прекршочни одредби. Постапката на надзорот над примената на одредбите од Законот за работните односи и спроведувањето на прекршочните санкции се реализираат во согласност со Законот за инспекциски надзор и Законот за прекршоците како општи закони кои ја уредуваат постапката на инспекциски надзор, односно прекршочната постапка.

Во мај 2019 година во сила е влезен нов Закон за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.102/19), како и нов Закон за прекршоците („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/19), кои закони во своите преодни и завршни одредби предвидуваат рок за усогласување на законите кои уредуваат надлежност на инспекциски служби и пропишуваат прекршочни одредби.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Со Законот за изменување на Законот за работните односи се врши усогласување на овој Закон со Законот за инспекциски надзор и Законот за прекршоците.

Законот за работните односи се усогласува со Законот за инспекциски надзор во делот на институтот опомена како инспекциска мерка која ја заменува досегашната мерка на едукација. Имено, надлежниот инспектор при вршењето на инспекцискиот надзор, доколку утврди повреди на одредбите од Законот за работните односи, со решение на, субјектот на инспекциски надзор ќе му изрече опомена како инспекциска мерка и ќе му определи рок во кој е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците.

Со Законот за изменување на Законот за работните односи се врши усогласување со Законот за прекршоците во однос на одредувањето на висината на глобата за правното лице, одговорното лице во правното лице и работодавач – физичко лице. Исто така, се врши усогласување и во однос на институтот порамнување, со кој што на сторителот на прекршокот му се овозможува плаќање на предвидената глоба во помал износ, доколку сторителот го прими и потпише прекршочниот налог и плати во рок од 8 (осум) дена од денот на приемот.

Законот се заснова на истите начела на кои се заснова основниот текст на Законот за работните односи.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГ - ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Спроведувањето на овој закон не предизвикува финансиски последици врз Буџетот на Република Северна Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој закон, не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија .

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со оглед на тоа што не се работи за обемен и сложен закон, согласно член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.91/08 и 119/10), се предлага овој закон да се донесе по скратена постапка

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАБОТНИТЕ ОДНОСИ

Член 1

Во Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/05, 106/08, 161/08, 114/09, 130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12, 39/12, 13/13, 25/13, 170/13, 187/13, 113/14, 20/15, 33/15, 72/15, 129/15, 27/16, 120/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.110/19), членот 258 се менува и гласи:

„(1) Ако при вршењето на инспекциски надзор надлежниот инспектор утврди дека субјектот на инспекцискиот надзор сторил прекршок утврден во членовите 265, 265-а и 266 од овој закон, должен е за сторениот прекршок да состави записник, согласно закон, и со решение на субјектот на инспекцискиот надзор да му изрече инспекциска мерка опомена и да му определи рок во кој е должен да ги отстрани утврдените неправилности и недостатоци.

(2) Решението од ставот (1) на овој член, се донесува веднаш, а најдоцна во рок од осум дена од денот на изготвувањето на записникот, согласно закон.

(3) Кога при вршењето на инспекцискиот надзор не се утврдени неправилности и други повреди на закон или друг пропис или утврдените неправилности се отстранети во текот на вршењето на инспекцискиот надзор или во рокот утврден со решението од ставот (1) на овој член, инспекторот ја запира постапката, со констатација во записникот, согласно закон.

(4) По исклучок од ставот (3) на овој член, инспекторот може да изрече инспекциска мерка со усно решение наведено во записникот, согласно закон.

(5) Во случајот од ставот (4) на овој член, инспекторот е должен веднаш, а најдоцна во рок од осум дена, да донесе писмено решение за изрекување на инспекциска мерка, согласно закон.

(6) Против решението од ставовите (1) и (5) на овој член, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, до надлежниот орган за одлучување во втор степен, согласно закон.

(7) Жалбата не го одлага извршувањето на решението од ставовите (1) и (5) од овој член.

(8) За изречените опомени надлежниот инспекциски орган води евиденција, на начин пропишан од страна на министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Член 2

Членот 258- а се менува и гласи:

„(1) Ако надлежниот инспектор, утврди повреда на закон, друг пропис, колективен договор, договор за вработување и други акти, над чија примена врши инспекциски надзор, за која повреда има изречено инспекциска мерка согласно членот 258 од овој закон, со решение ќе му нареди на работодавачот да донесе или поништи акт и преземе други дејствија со кои со кој ќе ги отстрани утврдените неправилности и недостатоци.

(2) По исклучок, ако инспекторот утврди дека субјектот на инспекцискиот надзор сторил прекршок утврден во членот 264 од овој закон, должен е за сторениот прекршок да донесе решение со инспекциска мерка наредба.

(3) За постапувањето по донесеното решение, работодавачот е должен да го извести инспекторот на трудот.

(4) Против решението од ставот (1) и став (2) на овој член, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, до надлежниот орган за одлучување во втор степен, согласно закон.

(5) Жалбата не го одлага извршувањето на решението од ставовите (1) и (2) на овој член.“

Член 3

Членот 259 се менува и гласи:

„(1) Ако надлежниот инспектор затекне на работа кај работодавач лице со кое не е заснован работен однос, согласно закон, и лицето не е пријавено во задолжително социјално осигурување, со решение ќе нареди на работодавачот, во рок од осум дена од денот на приемот на решението, со затеченото лице или со друго лице, без јавен оглас да заснова работен однос на неопределено време и во наредните три месеци да не го намали вкупниот број на вработени. Притоа, ќе му даде предлог за порамнување со издавање на прекршочен платен налог на одговорното лице или од него овластено лице кај работодавачот, согласно Законот за прекршоците. Ако работодавачот не го прифати прекршочниот платен налог, надлежниот инспектор ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) Ако работодавачот го повтори прекршокот од ставот (1) на овој член, во рок од една година од денот на сторувањето на прекршокот, надлежниот инспектор со решение ќе забрани работа кај работодавачот во работната просторија, односно работниот простор, во траење од 15 дена и ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, согласно со закон.

(3) За време на забраната за работа на работодавачот од ставот (2) на овој член, работодавачот е должен на работниците да им исплатува надомест на плата најмалку 90% од исплатената плата на работникот во претходниот месец и придонеси од плата и за време на забраната не смее да го намали бројот на вработените.

(4) Овластените службени лица се должни да водат евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот на покренатите постапки.

(5) Во евиденцијата од ставот (4) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на прекршочниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

(6) Личните податоци од ставот (5) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(7) Министерот надлежен за работите од областа на трудот ја пропишува формата и содржината на прекршочниот платен налог.

(8) Против решението од ставовите (1) и (2) на овој член, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, до надлежниот орган за одлучување во втор степен, согласно закон.

(9) Жалбата не го одлага извршувањето на решението од ставот (2) на овој член.“

Член 4

Членот 263 се менува и гласи:

„(1) Против решението на надлежниот инспектор, донесено согласно член 262 од овој закон, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до надлежниот орган за одлучување во втор степен, согласно закон.

(2) Жалбата против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето.“

Член 5

Членот 264 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на микро и мал работодавач-правно лице, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност на среден работодавач-правно лице и глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност на голем работодавач-правно лице, ако:

- не обезбеди услови за безбедност на животот и здравјето на работниците во согласност со прописите за безбедност и здравје при работа (член 42);

- не го запознае работникот со мерките за безбедност и здравје при работа и не го обучи за нивната примена, согласно прописите за безбедност и здравје при работа (член 32);

- не ги штити и почитува личноста, достоинството, приватноста на работникот и не се грижи за заштита на личните податоци на работникот (член 43 ставови (1) и (2) и член 44 ставови (1), (2), (3) и (4));

- го оневозможува или ќе се обиде да го оневозможи инспекторот на трудот во спроведувањето на инспекцискиот надзор (членови 256 и 257);

- не обезбеди заштита на правата во случај на пренесување на трговско друштво или делови на трговско друштво (членови од 68-а до 68-д);

- на работничка и наложи да врши подземни работи, на работничка, татко и посвоител на дете со потешки пречки во развојот, не им обезбеди право на посебна заштита во согласност со закон (членови од 160 до 171);

- на работници кои се уште не наполниле 18 години возраст не им обезбеди заштита во согласност со закон (членови од 172 до 176);

- на инвалидите и повозрасните работници не им обезбеди заштита во согласност со закон (членови од 177 до член 180); и

- организира работа на деца, ученици и студенти спротивно на овој закон (членови 250 и 251).

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице кај микро и мал работодавач, глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност кај среден работодавач и глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност кај голем работодавач.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на работодавач-физичко лице.

(4) За прекршоците од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.“

Член 6

Членот 264-а се брише.

Член 7

Членот 265 се менува и гласи:

„ (1) Глоба во износ од 200 до 400 евра во денарска протввредност ќе му се изрече на микро и мал работодавач-правно лице, глоба во износ од 300 до 600 евра во денарска противвредност на среден работодавач-правно лице, глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност на голем работодавач-правно лице, ако:

- не е склучен договор за вработување меѓу работникот и работодавачот и работодавачот не го пријавил работникот во задолжително пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и осигурување во случај на невработеност пред стапување на работникот на работа (член 13 ставови (1), (2), (3) и (7));

- договорот за вработување не се чува во работните простории во седиштето на работодавачот и не му е врачен примерок од договорот за вработување на работникот (член 15 ставови (2) и (3));

- склучи договор за вработување со лице кое не наполнило 15 години возраст и кое нема општа здравствена способност (член 18);

- склучи договор за вработување или овозможи работа на млади лица спротивно на членот 18 од овој закон или ако склучи договор за вработување спротивно на овој закон (член 19 ставови (1), (2) и (3));

- склучи договор за вработување со странец кој не ги исполнува условите определени со овој или со друг закон (член 20);

- не склучи договор со странски државјанин или лице без државјанство (член 20);

- објави јавен оглас и слободно работно место спротивно на овој закон (членови 22, 23 и 24);

- не го извести неизбраниот кандидат (член 27);

- при склучување на договор за вработување постапи спротивно на член 25 од овој закон;

- договорот за вработување не ги содржи законските елементи (член 28)

- работодавачот направи измени на договор за вработување спротивно на овој закон (член 28-а ставови (2), (3) и (4));

- во договорот за вработување внесе одредби спротивни на закон и колективен договор (член 29);

- на работникот му наложи да врши други работни задачи спротивно на закон (член 30);

- определи конкурентска клаузула спротивно на закон (членови од 36 до 39);

- на работникот не му обезбеди работа за која е склучен договорот за вработување (член 40);

- не му обезбеди мирување на работниот однос, согласно закон (член 45);

- не му го трансформира работниот однос согласно закон (член 46);

- на сезонскиот работник не му ги обезбеди правата согласно со закон (член 47);

- на работникот кој работи со неполно работно време му наложи да работи подолго од договореното работно време (членови од 48 до 60);

- на приправникот не му обезбеди права, согласно закон (членови 56 до 59)

- доколку изрече отказ на договорот за вработување (членови од 70 до 83);

- склучи спогодба спротивно на овој закон или го одјави работникот без спогодба (член 68);

- ако изрече парична казна спротивно на овој закон (членови 84 и 85);
- не ги почитува отказните рокови (членови 88 и 89);
- го откаже договорот за вработување по истекот на рокот од овој закон (член 94);
- не обезбеди информирање и консултирање на работникот во смисла на членовите 94-а и 95 од овој закон;
- не обезбеди права и не исплати испратнина согласно закон (членови 96 и 97);
- не постапи по предупредувањето и откажувањето на договорот за вработување дадено од работникот (член 100);
- го откаже договорот за вработување спротивно на членот 101 од овој закон;
- не исплати плата, не уплати придонеси од плата и не исплати надоместоци согласно со закон и колективен договор (членови од 105 до 114);
- на работникот му нареди да работи со подолго работно време од работното време определено со закон, не води или неправилно води евиденција на работното време и на прекувремената работа, не исплати бонус на плата и не го извести инспекторот за воведување на прекувремена работа (членови 116, 117, 119 и 120);
- не го продолжи договорот за вработување (член 104);
- на работникот не му овозможи дополнителна работа, согласно закон (член 121);
- не му овозможи право утврдено согласно закон (член 122-а);
- организира работа во смени спротивно на закон (член 124-а);
- пресметува работно време спротивно на овој закон (член 126);
- не ги почитува прописите за прераспределбата и распоред на работното време (членови 123, 124 и 125);
- ноќната работа ја организира спротивно на членовите од 127 до 131 од овој закон, односно не го извести инспекторот за воведување на ноќна работа;
- на работникот не му обезбеди пауза за време на работното време, одмор меѓу два последователни дена, неделен и годишен одмор, во согласност со овој закон, не исплати надомест за годишен одмор, не обезбеди платен одмор, не обезбеди неплатено отсуство, согласно закон, не го врати работникот на работа по рокот за мирување на работниот однос, не му обезбеди отсуство заради образование утврден со овој закон и не издаде решение за годишен одмор (членови од 132 до 155);
- на синдикалниот претставник му ја намали платата или му го откаже договорот за вработување спротивно на овој закон (член 200);
- вршењето на работа во странство го организира спротивно на закон (членови 248, 249 и 249-а) и
- не постапи по решението на инспекторот за отстранување на повреда на закон или друг пропис или по налог на инспекторот за труд за забрана на работа (членови од 256 до 263).

(2) Глоба во износ од 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице кај микро и мал работодавач, глоба во износ 300 евра во денарска противвредност кај среден работодавач и глоба во износ 400 евра во денарска противвредност кај голем работодавач.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на работодавач-физичко лице.

(4) За изрекување на прекршочните санкции по ставовите (1) (2) и (3) на овој член, надлежна е прекршочна комисија, формирана од страна на министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(5) Остварувањето на правото на правен лек против одлуката на прекршочната комисија од ставот (4) на овој член, се спроведува согласно Законот за прекршоци .“

Член 8

Членот 265-а се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 200 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мал работодавач-правно лице, глоба во износ од 300 до 400 евра во денарска противвредност на среден работодавач-правно лице, глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност на голем работодавач- правно лице, ако:

- не ги исполнува пропишаните и договорените услови за вршење на работата определени со закон, колективен договор, акт на работодавачот, односно барани од страна на работодавачот (член 19);

- на инспекторот за труд не му достави примерок од договорот за вработување за вршење на работа дома (член 50);

- работодавачот се обиде да оствари или остварува забранет надзор над синдикатот (член 195);

- не издаде потврда со список или издаде потврда со список со нецелосни податоци за работниците членови на синдикатот кои плаќаат членарина (член 213-в);

- работник кој организирал или учествувал во штрајк, организиран во согласност со закон, го стави во понеповолна положба со другите работници (член 239);

- откажувањето на договорот за вработување не биде изречено во писмена форма и содржина, согласно со закон и не биде врачен (членови 74 и 75);

- тогаш кога е должен не учествува во постапка за мирно решавање на работните спорови (членови од 182 и 183) и

- склучи договор спротивно на членот 252 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице кај микро и мал работодавач, глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност кај среден работодавач и глоба во износ од 350 евра во денарска противвредност кај голем работодавач.

(3) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на работодавач-физичко лице.

(4) За изрекување на прекршочните санкции по ставовите (1) (2) и (3) од овој член, надлежна е прекршочна комисија, формирана од страна на министерот за труд и социјална политика.

(5) Остварувањето на правото на правен лек против одлуката на прекршочната комисија од ставот (4) на овој член, се спроведува согласно Законот за прекршоци .“

Член 9

Во член 266 во став (1) воведната реченица се менува и гласи:

„ (1) Глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на синдикатот, односно синдикатот на повисоко ниво и на здружението на работодавачите, ако: “

Член 10

Во член 266-а во ставот (1) зборовите „264, 264-а,“ се бришат.

Ставот (2) се менува и гласи:

„(2) За прекршоците утврдени во членовите 265 став (1) точка 1) и ставови (2) и (3) од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува прекршочниот орган во органот на државната управа надлежен за работите од областа на економијата, здравството и техничките работи.“

Ставот 5 се менува и гласи:

„(5) Остварувањето на правото на правен лек против одлуката на прекршочната комисија од ставот (4) на овој член, се спроведува согласно Законот за прекршоците.“

Член 11

Членот 266-в се менува и гласи:

„(1) Инспекторот од членот 261 за прекршоците од членовите 264, 265, 265-а и 266 од овој закон и инспекторот од член 261-а, за прекршокот утврден во членот 265 став (1) алинеја 1 од овој закон, пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, должен е на одговорното лице или од него овластено лице кај работодавач, да му издаде прекршочен платен налог, согласно Законот за прекршоците.

(2) Ако сторителот ја плати глобата во рок од осум дена од денот на издавањето на прекршочниот платен налог, ќе плати половина од предвидената глоба, а доколку не ја плати во предвидениот рок, овластеното службено лице ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот орган.

(3) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ја пропишува минисерот за труд и социјална политика.“

Член 12

Низ целиот текст на Законот зборовите „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите „Република Северна Македонија“.

Член 13

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 14

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија да утврди пречистен текст на Законот за работните односи.

Член 15

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ - ЗАКОНОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ - ЗАКОНОТ

Со членот 1 се менува членот 258 од Законот за работните односи, со што се предвидува опомената како инспекциска мерка, која се изрекува со решение на субјектот на инспекциски надзор и му се определува рок во кој тој е должен да ги отстрани утврдените неправилности и недостатоци. Доколку по истекот на рокот определен при изрекување на опомената, недостатоците и неправилностите не се отстранети, со решение кое се донесува најдоцна во рок од осум дена од денот на изготвување на записникот, се изрекува инспекциска мерка во вид на наредба, забрана, задолжување или друга мерка согласно посебен закон, заради постигнување на целта на инспекцискиот надзор.

Со членот 2 се менува членот 258-а, се утврдува постапувањето на надлежниот инспектор.

Со членот 3 се менува членот 259 со кој се уредува постапувањето на инспекторот по веќе изречена инспекциска мерка и се уредува порамнувањето.

Со членот 4 се менува членот 263 со кој се уредува жалбената постапка.

Со членот 5 се менува членот 264 со кој се предвидува глоба за мал работодавач – правно лице, среден работодавач – правно лице и голем работодавач – правно лице, кои што се во рамките на предвидените глоби за овие правни субјекти согласно Законот за прекршоците. Во овој член се врши и промена во однос на глобата за одговорното лице во правното лице, со тоа што износот на глобата се определува во фиксен износ, наместо досегашниот износ определен во проценти од одмерената глоба за правното лице, како и определување на глоба за работодавач - физичко лице согласно Законот за прекршоците.

Со членот 7 се менува членот 265 при што се утврдуваат глоби за полесни повреди на законот за мал работодавач – правно лице, среден работодавач – правно лице и голем работодавач – правно лице, кои што се во рамките на предвидените глоби за овие правни субјекти согласно Законот за прекршоците. Во овој член се врши и промена во однос на глобата за одговорното лице во правното лице, со тоа што износот на глобата се определува во фиксен износ, наместо досегашниот износ определен во проценти од одмерената глоба за правното лице, како и определување на глоба за работодавач - физичко лице согласно Законот за прекршоците.

Членот 8 го менува членот 265-а, со тоа што утврдуваат глоби за најлесни повреди на законот, за мал работодавач – правно лице, среден работодавач – правно лице и голем работодавач – правно лице, кои што се во рамките на предвидените глоби за овие правни субјекти согласно Законот за прекршоците. Во овој член се врши и промена во однос на глобата за одговорното лице во правното лице, со тоа што износот на глобата се определува во фиксен износ, наместо досегашниот износ определен во проценти од одмерената глоба за правното лице, како и определување на глоба за работодавач - физичко лице согласно Законот за прекршоците.

Со членот 9 се предвидува глоба во распон за прекршок на синдикатот, односно синдикатот на повисоко ниво и на здружението на работодавачите.

Членот 10 го менува членот 266-а од Законот за работните односи, на начин на кој се усогласува повикувањето на други членови од Законот и се утврдува надлежност за постапување по однос на ангажирано лице без договор за вработување на Државниот пазарен инспекторат, Државниот здравствен инспекторат и Државен технички инспекторат.

Со членот 11 се менува членот 266-в, со тоа што се врши усогласување на постапката за порамнување со новиот Закон за прекршоците, односно се овозможува начелото на пресумпција на невиност, затоа што е предвидено согласност од сторителот на прекршокот за постапката на порамнување.

Со членот 12 се врши усогласување на текстот на Законот со уставните измени.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во Предлог - законот за изменување на Законот за работните односи се меѓусебно поврзани со одделни одредби кои се однесуваат на инспекцискиот надзор и прекршоците.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со Предлог - законот за изменување на Законот за работните односи ќе се изврши усогласување со Законот за прекршоците и Законот за инспекциски надзор.

ИЗВОД НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ

Укажување за отстранување на повреди на закон и други прописи

Член 258

(1) Ако инспекторот на трудот утврди повреда на закон, друг пропис, колективен договор, договор за вработување и други акти, над чија примена врши инспекциски надзор, со решение ќе му нареди на работодавачот да донесе или поништи акт со кој ќе ги отстрани утврдените неправилности и недостатоци.

(2) За постапувањето по донесеното решение, работодавачот е должен да го извести инспекторот на трудот.

Член 258-а

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот за труд утврди дека е сторена неправилност од членовите 19, 23, 24, 50, 70, 71, 182, 183, 195, 213-в и 252 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или работодавачот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за труд во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе работодавачи.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или работодавачот на кој се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или работодавачот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторот за труд при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку инспекторот за труд при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред прекршочната комисија.

(9) Државниот инспекторат за труд којшто го извршил инспекцискиот надзор, води евиденција за спроведената едукација согласно со Законот за општата управна постапка.

Забрана за вршење на работи на работодавачот

Член 259

(1) Ако инспекторот на трудот затекне на работа кај работодавач лица со кои не е заснован работен однос, согласно закон и лицата не се пријавени во задолжително

социјално осигурување со решение ќе му нареди на работодавачот во рок од осум дена од денот на приемот на решението со затечените лица или други лица без јавен оглас да заснова работен однос на неопределено време и во наредните три месеци да не го намали вкупниот број на вработени и ќе му даде предлог за порамнување со издавање на прекршочен платен налог на одговорното лице или од него овластено лице кај работодавачот согласно Законот за прекршоците. Ако работодавачот не го прифати прекршочниот платен налог, надлежниот инспектор ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) Ако работодавачот го повтори прекршокот од ставот (1) на овој член, во рок од една година од денот на сторувањето на прекршокот, инспекторот на труд со решение ќе забрани работа кај работодавачот во работната просторија, односно работниот простор во траење од 30 дена и ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, согласно со закон.

(3) Прекршочниот платен налог од став (1) на овој член, решение од ставовите (1) и (2) на овој член и барање за поведување на прекршочна постапка од ставот (2) на овој член ќе издадат, ќе донесат, односно ќе поднесат согласно закон и пазарниот инспектор, санитарниот и здравствениот инспектор и инспекторот за техничка инспекција, секој во однос на одредбите од овој закон за прашањата за кои тие се надлежни согласно закон.

(4) Жалбата поднесена против решенијата од ставовите (1) и (2) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(5) За време на забраната за работа на работодавачот од ставот (2) на овој член, работодавачот е должен на работниците да им исплатува надомест на плата најмалку 70% од исплатената плата на работникот во претходниот месец и придонеси од плата и за време на забраната не смее да го намали бројот на вработените.

(6) Овластените службени лица се должни да водат евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот на покренатите постапки.

(7) Во евиденцијата од ставот (6) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на прекршочниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

(8) Личните податоци од ставот (7) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(9) Министерот надлежен за работите од областа на трудот ја пропишува формата и содржината на прекршочниот платен налог.

Право на жалба

Член 263

(1) Против решението на овластениот инспектор надлежен за вршење на инспекциски надзор над примената на одредбите на овој закон, донесено врз основ на членовите 258, 259 и 262 на овој закон може да се изјави жалба до Државната Комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од осум дена од денот на приемот на решението. (2) Жалбата против решението од членот 259 не го одложува извршувањето на решението

Член 264

(1) Глоба во износ од 7.000 евра, во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на работодавач - правно лице, ако:

1) не е склучен договор за вработување меѓу работникот и работодавачот и работодавачот не го пријавил работникот во задолжително пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и осигурување во случај на невработеност пред стапување на работникот на работа (член 13 ставови (1), (2), (3) и (7));

2) не обезбеди услови за безбедност на животот и здравјето на работниците во согласност со прописите за безбедност и здравје при работа (член 42);

3) не ги штити и почитува личноста, достоинството, приватноста на работникот и не се грижи за заштита на личните податоци на работникот (членови 43 ставови (1) и (2) и 44 ставови (1), (2), (3) и (4)) и

4) го оневозможува или ќе се обиде да го оневозможи инспекторот на трудот во спроведувањето на надзорот (членови 256 став (1) и 257 став (1)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 700 до 1050 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на работодавач - физичко лице.

Член 264-а

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на работодавач ако не го продолжи договорот за вработување согласно член 104 ставови (2) и (4).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

Член 265

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на работодавач - правно лице, ако:

1) договорот за вработување не се чува во работните простории во седиштето на работодавачот и не му е врачен примерок од договорот за вработување на работникот (член 15 ставови (2) и (3));

2) склучи договор за вработување со лице кое не наполнило 15 години возраст и кое нема општа здравствена способност (член 18);

3) склучи договор за вработување или овозможи работа на млади лица спротивно на членот 18 од овој закон или ако склучи договор за вработување спротивно на овој закон (член 19 ставови (1), (2) и (3));

4) склучи договор за вработување со странец кој не ги исполнува условите определени со овој или со друг закон (член 20);

4-а) објави јавен оглас и слободно работно место спротивно на овој закон (членови 22, 23 и 24);

4-б) при склучување на договор за вработување постапи спротивно на член 25 од овој закон;

5) работодавачот направи измени на договор за вработување спротивно на овој закон (член 28-а ставови (2), (3) и (4));

6) не го запознае работникот со мерките за безбедност и здравје при работа и не го обучи за нивната примена, согласно прописите за безбедност и здравје при работа (член 32);

7) на работникот кој работи со неполно работно време му наложи да работи преку договореното работно време (членови 48 и 60);

8) не обезбеди заштита на правата во случај на пренесување на трговско друштво или делови на трговско друштво (членови 68-а, 68-б, 68-в, 68-г и 68-д);

9) не обезбеди информирање и консултирање на работникот во смисла на членови 94-а и 95 од овој закон;

9-а) го откаже договорот за вработување спротивно на членот 101 од овој закон;

10) не исплатил плата, и не уплатил придонеси од плата (членови од 105 до 114);

11) на работникот му нареди да работи со подолго работно време од работното време определено со закон, не води или неправилно води евиденција на работното време и на прекувремената работа и не го извести инспекторот за воведување на прекувремена работа (членови 116, 117, 119 и 120);

- 12) не ги почитува прописите за прераспределбата и распоредот на работното време (членови 124 и 125);
- 13) ноќната работа ја организира спротивно на членовите од 127 до 131 од овој закон, односно не го извести инспекторот за воведување на ноќна работа;
- 14) на работникот не му обезбеди пауза за време на работното време, одмор меѓу два последователни дена, неделен и годишен одмор во согласност со овој закон и не издаде решение за годишен одмор (членови од 132 до 156);
- 15) на работничка, татко и посвоител на дете со потешки пречки во развојот не им обезбеди право на посебна заштита во согласност со овој закон (членови од 160 до 171);
- 16) на работници кои се уште не наполниле 18 години возраст не им обезбеди заштита во согласност со овој закон (членови од 172 до 176);
- 17) на инвалидите и повозрасните работници не им обезбеди заштита во согласност со овој закон (членови од 177 до 180);
- 18) вршењето на работа во странство го организира спротивно на овој закон (членови 248 и 249);
- 19) организира работа на деца, ученици и студенти спротивно на овој закон (член 250);
- 20) не исплаќа придонеси од задолжително социјално осигурување (член 252 став (2)) и
- 21) не постапи по решението на инспекторот за отстранување на повреда на закон или друг пропис или по налог на инспекторот за труд за забрана на работа (членови од 256 до 263).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 300 до 450 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на работодавач - физичко лице.

Член 265-а

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на работодавач - правно лице, ако:

- не ги исполнува пропишаните и договорените услови за вршење на работата определени со закон, колективен договор, акт на работодавачот, односно барани од страна на работодавачот (член 19);

- на инспекторот за труд не му достави примерок од договорот за вработување за вршење на работа дома (член 50);

- работодавачот се обиде да оствари или остварува забранет надзор над синдикатот (член 195);

- не издаде потврда со список или издаде потврда со список со нецелосни податоци за работниците членови на синдикатот кои плаќаат членарина (член 213-в);

6) работник кој организирал или учествувал во штрајк, организиран во согласност со закон, го стави во понеповолна положба со другите работници (член 239);

7) откажувањето на договорот за вработување не биде изречено во писмена форма и содржина, согласно со закон и не биде врачен (членови 74 и 71);

8) тогаш кога е должен а не учествува во постапка за мирно решавање на работните спорови (членови 182 и 183) и

9) склучи договор спротивно на членот 252 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 100 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на работодавач - физичко лице.

Член 266

(1) Глоба во износ од 1.200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на синдикатот, односно здружението на синдикатите и работодавачите, ако:

- 1) синдикатот, односно здруженијата на синдикатите и работодавачите во рок од 30 дена од денот на настанувањето на промената не ја пријави промената на називот на синдикатот и неговите здруженија на повисоко ниво, седиштето, подрачјето на дејствување, називот на органите и телата, лицата овластени за застапување, престанокот на дејствувањето, односно овластувањата во правниот промет (член 193);
- 2) синдикатот, односно здруженијата на синдикатите и работодавачите, колективниот договор не го објават на пропишаниот начин (член 232);
- 3) синдикатот, односно здруженијата на синдикатите и работодавачите, тогаш кога за тоа се должни, одбијат да учествуваат во постапката за миреење предвидена со овој закон (членови 182 и 183);
- 4) синдикатот, односно здруженијата на синдикатите не најават штрајк (член 236 став (2));
- 5) синдикатот, односно здруженијата на синдикатите започнат штрајк пред спроведување на постапка за миреење, предвидена со овој закон, односно пред спроведување на друга постапка за мирно решавање на спорот (член 236 став (3)) и
- 6) синдикатот, односно здруженијата на синдикатите во писмото за најавување на штрајк не ги наведат причините за штрајк, местото, денот и времето на почетокот на штрајкот (член 236 став (5)).

(2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службеното лице, ако не донесе решение за утврдување на репрезентативност во рок од 15 дена од денот на донесувањето на предлогот на Комисијата (член 213-г став 2).

(3) Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции по ставовите (1) и (2). од овој член е надлежниот суд.

Прекршочен орган 266-а

(1) За прекршоците утврдени во членовите 264, 264-а, 265 и 265-а од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот (во натамошниот текст: Прекршочниот орган).

(2) За прекршоците утврдени во членовите 264 став (1) точка 1), став (2) и став (3) од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува прекршочниот орган во органот на државната управа надлежен за работите од областа на економијата, здравството и техничките работи.

(3) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член пред прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок (во натамошниот текст: Прекршочната комисија).

(4) Прекршочната комисија одлучува по прекршоците утврдени во овој или друг закон и изрекува прекршочни санкции утврдени во овој закон или друг закон.

(5) Против одлуката за прекршок што ја донел Прекршочниот орган може да се поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка.

Порамнување
Член 266-в

- (1) Инспекторот од член 261 на овој закон за прекршоците од членовите 264, 264-а, 265 и 265-а од овој закон, а инспекторот од член 261-а од овој закон, за прекршокот утврден во членот 264 став (1) точка 1), став (2) и став (3) од овој закон, пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка должен е на одговорното лице или од него овластено лице кај работодавач ќе му издаде прекршочен платен налог согласно Законот за прекршоците
- (2) Кога сторителот на прекршокот е согласен со постапката за порамнување, инспекторот од член 261 и 261-а од овој закон составува записник и му издава прекршочен платен налог на одговорното лице или од него овластено лице кај работодавач.
- (3) Записникот и платниот налог ги потпишуваат инспекторот од членовите 261 и 261-а од овој закон и сторителот на прекршокот. Со потписот на приемот на прекршочен платен налог се смета дека сторителот се согласува да ја плати глобата, во рок од осум дена од денот на приемот на прекршочен платен налог, на сметка на органот назначен во прекршочен платен налог.
- (4) Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и прекршочниот платен налог го потпишува одговорното лице или од него овластено лице.
- (5) Сторителот кој ќе ја плати глобата во рокот од ставот (3) на овој член, ќе плати само половина од изречената глоба.
- (6) Ако сторителот не ја плати глобата во рокот од ставот (3) на овој член, инспекторот од членовите 261 и 261-а од овој закон ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка до прекршочниот орган.